

Το δόγμα της Καθόδου του Χριστού στον Άδη

[Ορθοδοξία](#) / [Πατερική Θεολογία](#)

[Αλέξανδρος Χριστοδούλου, Θεολόγος](#)

Η Κάθοδος στο ορθόδοξο δογματικό σύστημα.

Το ορθόδοξο δόγμα της Καθόδου του Χριστού στον άδη μαρτυρείται από την Αγία Γραφή και την Ιερά Παράδοση, όμως με πολλή ασάφεια και γενικότητα. Ούτε η Αγία Γραφή καθορίζει αυστηρά δογματικά και λεπτομερώς τα της Καθόδου του Λυτρωτή στο βασίλειο των νεκρών, χρησιμοποιώντας γενικές και συμβολικές εκφράσεις, ούτε η αρχαία Εκκλησία ανέπτυξε αυτό το δόγμα το βασισμένο στην Αποστολική Παράδοση, αφού δεν δόθηκε καμιά αφορμή. Οι αρχαίοι εκκλησιαστικοί Πατέρες έκαναν ευκαιριακά πυκνές αναφορές στο δόγμα της Καθόδου, δεν μας άφησαν όμως ειδικές συστηματικές πραγματείες γι' αυτό, αρκούμενοι στην επανάληψη των σχετικών αγιογραφικών χωρίων και στη βίωση του δόγματος στη λατρευτική ζωή και τη λαϊκή ευσέβεια των πιστών. Παρά την έλλειψη όμως ειδικής δογματικής αναπτύξεως αυτού του άρθρου της πίστεως, απετέλεσε ουσιώδες τμήμα του κη-ρύγματος του ευαγγελίου, της κατηχήσεως και δι-δαχής των πιστών και της θείας Λατρείας, συμπεριλήφθηκε δε στα αρχαία βαπτιστήρια σύμβολα και ομολογίες πίστεως, και έτσι πιστευόταν από όλους τους χριστιανούς

και το βίωναν έντονα στη Θεία Λατρεία. Έτσι την Κάθοδο του Κυρίου στον άδη δίδασκε η πρώτη Εκκλησία ως αναπόσπαστο άρθρο της χριστιανικής πίστεως κατά τους τρεις πρώτους αιώνες, κατά δε τον τέταρτο την συμπεριέλαβε στο Αποστολικό σύμβολο. Στη συνέχεια η Κάθοδος πήρε κεντρική θέση στην εκκλησιαστική Θεολογία και τη Θεία Λατρεία, τη θεωρία και την πράξη και στην εκκλησιαστική ζωή, έγινε δόγμα από τις Οικουμενικές Συνόδους Ε' και Ζ'.

Είναι αυτονόητο ότι το δόγμα της Καθόδου στον άδη εμφανίσθηκε από την αρχή ενταγμένο στο μεγάλο χριστολογικό δόγμα, το οποίο κατέχει το κέντρο και το θεμέλιο της πίστεως, της λατρείας και της ευσέβειας των Ορθοδόξων και τη βάση όλης της Ορθοδοξίας. Γι' αυτόν τον λόγο η αρχαία Εκκλησία καταπολέμησε όλες τις χριστολογικές αιρέσεις και διατύπωσε το χριστολογικό δόγμα με τους δογματικούς όρους τεσσάρων Οικου-μενικών Συνόδων, της Γ' στην Έφεσο το 431, της Δ' στη Χαλκηδόνα το 451, της Ε' στην Κωνσταντινούπολη το 553 και της ΣΤ' πάλι στην Κωνσταντινούπολη το 680-681. Ασχολήθηκε με αυτό με αυτές τις Συνόδους και με τους σύγχρονους τους μεγάλους Χριστολόγους Πατέρες από τον τέταρτο μέχρι και τον έβδομο αιώνα κατά τους οποίους διήρκεσαν οι χριστολογικές συζητήσεις και διαμάχες. Λόγω της σπουδαίας σημασίας του χριστολογικού δόγματος αποτέλεσε αυτό πλούσιο περιεχόμενο της Ελληνορθόδοξης Θείας Λατρείας, η οποία έγινε έτσι χριστοκεντρική. Είναι δε το χριστολογικό δόγμα, το μυστήριο της σαρκώσεως του Υιού του Θεού και με αυτή η

απολύτρωση του ανθρώπινου γένους. Ο Χριστός ένωσε στον εαυτό του δύο τέλει φύσεις, την θεία και την ανθρώπινη. Αυτές ενώθηκαν στο ένα πρόσωπο ή τη μία υπόσταση του Θεού Λόγου «ασυγχύτως, ατρέπτως, αδιαιρέτως και αχωρίστως», σύμφωνα με τον όρο της Δ' Οικουμενικής Συνόδου, σώζοντας η κάθε μία τις δικές της ιδιότητες και ενέργειες και τα θελήματά της.

Στο χριστολογικό δόγμα είναι ενταγμένο και το δόγμα της Καθόδου του Χριστού στον άδη, το οποίο μπορεί να συνοψιστεί σύντομα στα εξής. Ο Σωτήρας τον χρόνο από το σταυρικό του θάνατο μέχρι την ανάστασή Του κατήλθε με την ψυχή του ενωμένη με τη Θεότητα στον άδη, ενώ το πανάγιο σώμα του βρισκόταν στον τάφο αδιάφθορο, «μήτε της θεότητας του σώματος εν τω τάφω απολιμπανομένης, μήτε της ψυχής εν τω άδη χωριζομένης». Κατήλθε δε στον άδη ο Θεάνθρωπος ελεύθερα με την παντοδύναμη βασιλική και απολυτρωτική εξουσία του ως θριαμβευτής και καταλύτης του κράτους του θανάτου και του αρχηγού του, «συντρίβων μοχλούς αιωνίους κατόχους πεπεδημένων» και ευαγγελιζόμενος την απολύτρωση «τοις εν σκότει και σκιά θανάτου καθημένοις». Χαρακτηριστικό είναι, ότι όλοι οι ιεροί Πατέρες και υμνογράφοι της Εκκλησίας που περιέγραψαν την Κάθοδο στο άδη παρουσιάζουν τον Χριστό ότι κατέβηκε και έμεινε στον άδη «ελευθέρως» και «εθελουσίως» και «εκουσίως», και ως νικητή και θριαμβευτή και ελευθερωτή των ψυχών που βρίσκονταν σ' αυτόν, ερμηνεύοντας τα σχετικά αγιογραφικά χωρία, και μάλιστα του Ψαλμ. 106,16: «συνέτριψε πύλας χαλκάς και μοχλούς σίδηρους συνέθλασεν», και το του προφήτη Ωσηέ 13,14: «εκ χειρός άδου ρύσομαι και εκ θανάτου λυτρώσομαι αυτούς· πού η δίκη σου, θάνατε; πού το κέντρον σου, άδη;».

Στον άδη δε, έγινε το κήρυγμα του Λυτρωτή στους κεκοιμημένους, που είχε σκοπό την επέκταση του απολυτρωτικού έργου του και στο βασίλειο του άδη, και μάλιστα στους δεκτικούς του ευαγγελικού φωτός. Αποτέλεσμα αυτού ήταν η σωτηρία των προπατόρων και όλων των αγίων και δικαίων ανθρώπων της Παλαιάς Διαθήκης. Πολλοί εκκλησιαστικοί Πατέρες και θεολόγοι δίδαξαν, ότι το κήρυγμα του Σωτήρα στον άδη, και συνεπώς και η σωτηρία επεκτάθηκε σε όλους γενικά τους κεκοιμημένους που έζησαν κατά την επίγεια ζωή τους με οσιότητα και δικαιοσύνη, πίστεψαν στο κήρυγμα που έγινε από τον Κύριο και δέχθηκαν τη σωτηρία που προσφέρθηκε σ' αυτούς, αν και πολλοί δεν την δέχθηκαν και κατακρίθηκαν.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](https://bit.ly/2xm5ccs)

<https://bit.ly/2xm5ccs>